

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Norve... predbrojbu, oglašje itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, naka to javi odpravstvu u otvorenom pismu, za koji se plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Cekovnog računa br. 847.849.
Telefon tiskare br. 38.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi ne po vrataju se po poštom; ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Pređata se poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake, ili K 5—, odnosno K 2-50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., ostali 20 h., koji u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamno naka se naslovjuju sva pisma i pređata

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nestogu sve pokvare!» Narodna poslovica.

Ugovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trebi.

Poziv

na XX.

redovitu glavnu godišnju skupštinu Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru

koja će se držati u nedjelju, dne 8. junija 1913. u Kršani.

RASPORED:

- I. U 10 sati u jutro sv. misa.
 - II. U 11 sati prije podno družbina skupština sa sljedećim dnevnim redom:
 1. Pozdrav predsjednika.
 2. Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine.
 3. Izvješće tajnika.
 4. Izvješće blagajnika.
 5. Izvješće narodnog vijeća.
 6. Možebitni prijedlozi.
 - III. U 3 sata poslije podne javna skupština i slobodna zabava.
- (Odnosno na posljednju točku dnevnoga reda, umoljavaju se ona p. n. gg. skupštinski, koji žele na skupštini podneti kakav predlog, da ga blagoizvolje pripodili družbinom ravnateljstvu barem tri dana prije skupštine).

OPATIJA, dne 15. svibnja 1913.

Ravnateljstvo
družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru.

Prva hrvatska umjetnička izložba u Pazinu.

Zanos prvoga dana, kojim je naš narod pozdravio ovu izložbu ne samo da nije jenjao, već se povećao sljedeće dane, te nam je danas ugodno javili, da je na molbu mnogih naših ljudi iz pazinskog, puljskog i drugih kotara, »Odbor za Prosvjetu« odlučio produljiti izložbu do 8. juna o. g. — tako da bude moguće svima komodno doći u Pazin.

U ponedjeljak 19. maja i sljedeće dane imali smo svaki dan cijele čete školske

djece, predvođene od njihovih marljivih učitelja. Do sada, kad ovo pišemo, došlo ih je iz Lindara, Gračice, Zarečja, Picna, Pule, Trviža, Zminja, Gologorice, Novaki, Kašterge, Draguča, Huma, Sv. Katarine, Buzeta, Cerovlja, Motovun. Novaki i Kanfanara.

Najveći broj školske djece bio je u subotu, dne 24. o. mj. — došlo ih je preko 600! Bio je to pravi tabor školske djece u Pazinu. Lijepo je bilo vidjeti one silne čete djece, vodjene od njihovih učitelja i vjeroučitelja, kako samosvjesno koracaju po hrvatskom našem Pazinu, kako ponosno stupaju u izložbenu dvoranu »Narodnoga Doma«, u kojoj se je do sada bezbroj puta manifestirala hrvatska misao. Srećan nam je rasto u grudima, gledajući ono mnoštvo naše djece, buduće ocove, buduće stupove naroda. Bila su to sve samo zdrava i nepokvarena seljačka djeca, kako je zdravo i nepokvareno podneblje ove u latinu »Lijepa naše domovine«. Gledajući tu djecu, nada nam je rasta u srcu i tajni jedan glas nam je govorio, da je budućnost Istre — hrvatska.

Došao je odličan broj svećenika i redovnika (Franjevaca iz Pazina) te je svačiji sud bio povoljan i jednoglasni usklik: što takva bi trebalo češće za naš narod!

Na Tietlovo došla je lijepa kita rodoljuba iz Pule, predvođena od časnog našeg starine, dra M. Laginja. Uz Laginju opazismo dra Zuccona, dra Sorlla, jednog svećenika mornarice i mnogo druge gospode i gospodja. Na Laginjovom se licu čitalo zadovoljstvo nad ovom izložbom. Laginja je malo govorio, ali svaka njegova vrijedi suhog zlata. Milo nam je čuti njegov očinski glas, kako nas je bodrio na daljnji rad, kako je hvalio sadašnji, a to nam je najbolje jamstvo, da smo na dobrom putu.

Ovu je izložbu posjetilo i akad. slikar

Čović, koji se je zadržao jedno cieto popodne u dvorani, te je veoma pohvalio ovu krasnu namisao izložbe i harmonički, simetrički način izloženih slika, od kojih su mnoge visoke vrijednosti.

A na koncu, časti radi, spominjemo Tebe, naš najmilij, posjetiocu, istarski seljače. Diviti smo se i ugodno nam je bilo oko srca, gledati kako se mnogi naši seljaci zanimaju za razne slike, koje su im uslužni članovi odbora tumačili. Vidili smo, da je naš seljak napredovao, kad ovako dobro razumlje važnost ovakvih izložba. To je dobar, veoma utjeljiv znak. To je najbolje jamstvo, da mi istarski Hrvati propasti nećemo, jer je u seljaka svijet sve to jača. Seljak je onaj pravi temelj naroda, onaj neporeuđni izvor novih, svježih enerzija.

Profesor Šantel je snimio nekoliko fotografija, koje se u obliku razglednice mogu dohvatiti na blagajni u izložbenoj dvorani.

Čujemo, da će se dojduti mjeseć obratiti u Pazinu druga izložba, i to prva takve vrsti, naime izložba ručnih radnja dječjeg zabavišta, kojega uz sveobću pohvalu vjesto vodi učiteljica gospođica Obradović.

Viditi ćemo dakle, što su sve liepoga naučili naši mališi. — Potanje drugom prilikom.

Iz carevinskog vijeća.

U Beču, dne 24. maja 1913.

Razprava o privremenom proračunu.

Dne 20. o. mj. podnešena je zastupničkoj kući zakonska osnova o privremenom proračunu za II. polovicu 1913. Razprava trajati će 4 do 5 sjednica. Po dogovoru pročelnika sviju stranaka, doći će do rieči od svake stranke stanoviti broj govornika, u svemu njih 35 do 36. Od sviju gover-

nika, koji su došli do danas do rieči, bavili su se svi više izvanjskom politikom nego li s predloženom osnovom.

U razpravu posegnuo je prvi ministar predsjednik grof Störghk, koji je najprije spomenuo narodne sporove u Galiciji i Češkoj, požalio je što ti sporovi nisu sporazumom riešeni. Govorio je zatim o velikim financijalnim potrebama i vojnim izdatcima.

Prelazajući na držanje monarhije naprama balkanskom ratu, naglasio je, da se je Austro Ugarska vodala prema načelu »Balkan balkanskim narodima«, pa da je stoga zajedno s Italijom radila za osnivanje neodvisne Albanije i bila spremila proti Crnojgori vojne mjere.

Dotakao se je i tužaba proti literarnom odsjoku ministarstva izvanjskih posala, te je kazao da je taj odsjek radio po uputama ministarstva, koje preuzimlje svu odgovornost. Odbija objede o privatnim spekulacijama.

Čim međunarodni položaj bude povoljniji, bit će odpušteni i ostali pričuvnici. Preporuča tomori, da pri kritikovanju vanjske politike drži pred očima obće državne interese.

Između ostalih govornika uzelo je prvi rieč slovenski zastupnik dr. Korošec, koji reče:

Ministar predsjednik govorio je o svim mogućim pitanjima, samo se jugoslavenkog pitanja nije dotakao niti jednom riječju. Ovo pitanje za nj ne postoji. Nitko ne može zamjeriti južnim Slavenima niko goje i iskazuju simpatije za balkanske narode, koji govore istim jezikom i isto su krvi, te su krv svoju proljevali za kršćanstvo. Naša je diplomacija doživila velik neuspjeh, a to, jer se nije gledalo na jug nego na Berlin. Čuvaj, Lukacs, Khuen — to su pravi veleizdajnici, a ne južni Slavenci, koji simpatiziraju sa Balkanom, ali ne teže vani. Oni se ne mogu uzdati ni

Na izložbi.

Bilo je godine 1907. iza onih izbora za carevinsko vijeće, kad je dr. Laginja u tri kotara okupio mnogo tisuća izbornika. 9. junija obdržavana je u Pazinu ona glasovita Družbina skupština, koja se je pretvorila u pravo slavlje, kakvoga naš narod u Istri još nije doživio. Od koelje, u kojoj se je dr. Laginja imao odvesti u grad, odpregnuše konje, a naši ljudi odvezeše svoga ljubimca svojim rukama u »Nar. Dom«. Pratio ga je neuregledno mnoštvo naroda, ključujući od oduševljenja i radosti. Dvorana se je tako napunila, da ne bi ni zrnce prosa, stono rieč, bilo palo na tla, da ga je tko odozgo bacio. Prije skupštine stanih se nekako u kul, da bar nešto čujem, što će se ondje govoriti. Spartina je u dvorani bila užasna. Iza govora profesora Spincića, koji je bio pun zanos, aliedio je izvješće odbora — suhoparno i hladno, kako je suhoparno navadjanje pojedinih činjenica, ali narod je pobožno i utrpljivo slušao. Čulo se samo čitanje, a inace sve tiho, tiho. Isnenada netko na galeriji gromkim glasom zavide: »Živio!« U dvorani se ljudi grohotom nasmišaje, a onda grobna tišina i čitanje se nastavi.

Mene je u srcu silno zaboljelo, sto se

naši ljudi nasmišaje onom našem junacini, koji ima onako strasan glas. Ta to je naša snaga; narod je sada prvi put osjetilo svoju silu, koju druklje ne može izraziti u tom času nego vikom. On bi se tukao, molatio, samo da svom narodnom neprijatelju za uvijek zatjera strah u kosti, da se pokaže kako nije više rob, kako je svoj gospodar na svome. Zato su kasnije i revolveri pucali, a bilo bi krvi i mrtvih glava, da nije prozborio »barba Mate«, otac naroda. Onaj »Živio« govorio mu je više nego debela knjiga: u njem je bila sva borba našega naroda, sva tuga i nevolja, sve patnje i preziri, a konačno svijest, kako imamo silnu moć, kad se svi složimo. Ej slogom rastu male stvari. . .

Ipak je onaj »Živio« bio i smiješan, jer je pokazao silnu jakost tiela, kad treba da govori duša, pa su se onda ljudi i nehotice smijali. Ali kad bi bili promislili, da naš seljački svijet zna samo za tjelesnu borbu, a ne za duševnu, bili bi poštovali onaj glas.

Danas je ona ista dvorana razdijeljena na sobe. Po njoj je razmetjeno cvieće, a po stijenama visi preko tri stotine slika. Tu su kipovi i razne druge majstorake radnje. Dolaze ljudi; muški, ženake, mlado i staro, bogati i siromasi; skidaju kape i tiho po dvorani stupaju kao u crkvi; idu od slike do slike, gledaju, pa se dive i uli-

vaju. Nema tu vike, nema buke, samo se čuje neki veličanstveni zamor; to glodaoci jedni drugome govore o umjetnosti, a odborci i odborice tumače.

Dolaze narodni svećenici, koji su u borbi osiedili, koji su izdržali onu strašnu tjelesnu borbu, kad je kamenje letjelo, puške pucale, a čovjek nije bio siguran za svoj život. I gledam te častne starce, vidim radost i sreću na njihovim licima, slušam njihove rieči pune miiadenackog zara; iskreno se raduju toj izložbi. Srećni su, sto su doživjeli, da u našem narodu napokon progovara duša. To su oni, koji u silnoj borbi nisu izgubili ideala, to su ljudi, kojima je tjele ostarielo, ali srce je ostalo mlado, jer je zadoreno čistim, nesabienim rodoljubljem i nepokolebivom vjernošću u Boga.

Dolaze djeca sa svojim učiteljima. Četice idu od slike do slike i slušaju razlaganje. Vide, čude se, pravo ne razumiju, ali osjećaju. Da je to nešto veliko i divno: umjetnost ulazi u čista djetinjta srca.

I Laginja je tamo. Eno mu tamo slike, okružena je cviećem: on je uvijek bio okružen trnjem u svom životu, pa kad mu stare dane cviećem okitili ne možemo, bar da mu je silka u cvieću. Tamo gore stoji dr. Dinko Vitezić, a na sre to gleda blakup Juraj Dobriča. Njegovu ljubezno lice kao da okružuje neka sreća, što vidi,

da je njegov nauk i trud nrodio dobrim plodom. Ta eto ciela je izložba u njegovom duhu uređjena.

Ti biskup Strosmyer je tu, i on je došao u pohode sirotici Istri. Tamo se Gundulić budi, gleda na hrvatski preporod, a vidi, da se sada i Istra budi na duševni rad.

Tu su djela naših umjetnika: Bukovca, Črnčića, Križmanca, Pavačića, Ivekovića, Čikoša, Franjoša itd. I najveći umjetnici sto ih je hrvatstvo imalo, ovdje su zastupani: Fidijs, Leonardo de Vinci i Rafael Santi. Tu ima umjetnika slavenskih, talijanskih, njemačkih, franceskih, engleskih itd. To sve sastavile naši ljudi u Pazinu. To je naš ponos i naša radost. Naši nam protivnici predbacuju, da smo barbari, ali ova izložba pokazuje, da imamo mnogo smisla za umjetnost, a što toga do sada nismo pokazali, nije naša krivnja.

Još će u Istri biti tjelesne borbe, još će gromki »Živio!« odzvanjati kao bojni pozik, još će trebati da se svratamo svi u nepregledno bojne redove, ali u naš narodni život ulazi umjetnost, koja će oplemeniti pojedince i narod, a borba naša s vremenom ne će biti sraz brutalnih sila, nego natjecanje duševnih moći. Kada duša naše probude se, nitko nas više usparati ne će, a već se duše naše bude . . .

u Niemce kršćanske-socialne, jer su se oni sada dali u pangermansku politiku pjevaju „Wacht am Rhein“. Naše je zadnje uzdanje jedino dinastija. Ona mora, oslonjena na moćnu armadu, stvoriti konac dualizmu. Na razvalinama dualizma treba se podignu nova, svim narodima jednako pravredna federalna monarhija!

Ne smije se dozvoliti, da se jugoslavenskim narodima dalje zabranjuju put k prijestolju i u krunskom vieću. Južni Slaveni ne imaju u krunskom vieću niti jednoga zastupnika.

U ime njemačkog narodnog saveza govori zastupnik dr. Gross, koji izrazi svojoj radost, što će u najskorije vrijeme biti pušten kući veliki broj pričuvnika. Govoreći o jugoslavenskom pitanju, veli da se ne treba čuditi što sve to više raste plamenjaka svijesti južnih Slavena. Ali ona može naći izražaj u drugoj formi, a ne u napadajama na dualizam. Takova država, kakvu zamišlja Korošec, bila bi zatočnica panslavizma. Prigovara, što je vanjski uređ uvijek stavljao zahtjeve, da ih se kasnije odreče. Trojni savez mora ostati zalogom mira. Mi ćemo nastojati, da živimo sa balkanskim državama u susjednom i prijateljskom odnosu.

Ceski socijaldemokrat dr. Soukup govoreći o albanskom pitanju, veli, da je naša politika u Albaniji nesretna. Mi smo uzeli Škadar kralju Nikoli, da poradimo u prijateljskoj Srbiji. Pozvali smo u Valonu Italiju, da pripravimo buduću rat sa Italijom. Danas možemo mirno doviknuti mjerodajnim krugovima: „ruke proč od Albanije“. Govori obiterno o iznimnim mjerama u Bosni i Hercegovini, kao i o konfliktacijama društvenog imetka. Veli na koncu, da Austrija mora čim prije preći na rješenje jugoslavenskog pitanja.

Mladoceski prvak zast. dr. Kramar reče, da u vanjskoj politici nije ništa učinjeno, da se sačuavaju prijateljski odnosi prema jugoslavenskim državama. Naša im je monarhija za čitavog ovog rata zadavala jednu ranu težu od druge. Sfera Prochaska bila je naduvana gotovo do smješnosti, a ratna se je izravica dugo vremena umjetno podržavala među narodima monarhije. Posljedica ove afera bila je i opet naša blažina. Naša mobilizacija na jugu bila je posve suvišna, jer su naši susjedi i bez toga znali da smo mi spremni. Slaveni razumiju važnost jadranskog pitanja za Austro-Ugarsku i znadu, da Jadransko more mora biti slobodno, a ne igračka u rukama koje velike sile. Ali bas poradi toga ne razumijemo, zašto mi indirektno pomažemo Italiju da se ugujezdi u Valoni i tako ugrozi naše interese. Monarhija duguje malenoj Crnoj Gori mnogo, jer ju je Crna Gora spasila od rata.

Austro-Ugarska nikako ne smije da zadržava križu između Niemca i Slavena i da svoji život podredi koristima Mađara i Niemca u Monarhiji.

Tim je prekinula sjednica.

U sjednici od vrede dobi prvi rieč Ceski agrarac zast. Stanjek, koji reče među ostalim, da je ministar vanjskih posla grof Berchtold čovjek neoposoban, pa bi morao zapustiti svoje mjesto. Ceska poljudjaka stranka, koja je prva upozorila vladu na potrebu povoljnog trgovačkog ugovora sa Srbijom, dotijvala je sada, da se mjesto poljudjake zastičuje obrtačice istarose monarhije.

Njemački kršćanski socijalist zastupnik Stöckler odobrava izvanjsku politiku monarhije, kao što i vojne priprave na jugu na našu državnu istarosa.

Vodja njemačkih socijaldemokrata dr. Adler, napao je zahtjeko vladu, jer naimo- gni parlamentar.

Zastupnik kršćanskih Talijana dr. Pitacco prosvjeda, što se tobože južne kršćane oko Trsta stavljaju, pa naglašuje, da je to slavenizacija u protivnosti sa svježnim duhom prema Italiji.

Rusinski zastupnik Eugen Lovickij veli, da je našoj politici uspjelo uzdržati status quo na Jadrano, ali s druge strane da je monarhija pretepla takove gubitke, koji će se tek konačnim računom pokazati.

Zatim je prekinula sjednica i buduća urečena za pak s istim dnešnim redom. U ovoj sjednici uze prvi rieč njemački zastupnik iz Češke Waldner, koji reče, da su balkanski narodi važan kulturni čimbenik, te bi ih morala monarhija izkoristiti. Govornik dvoji, da su naše žrtve vriedne Albanije. Naše pobjede na Balkanu bijkahu smrt panslavizma.

Hrvatski zastupnik iz Dalmacije dr. Čingrija govorio je obiterno o našoj izvanjskoj politici, koja je Srbiju i Bugarsku potjerala u naručaj Rusije. Ovakovu politiku ne može da odobri ni jedan čovjek zdravih moždijana.

Njemački kršćanski socijal zastupnik Schlegel prosvjeduje zbog događaja, povodom proslave jubileja katoličkog akademskog društva „Karolina“ u Gradcu, a glede vanjske politike isjavio je, da su kršć. socijali zadovoljni, što je monarhiji bio sačuvan častan mir.

Vodja čeških narodnih socijala zastup. Klofač, obara se zahtjeko na izvanjsku politiku monarhije, koja je izazvala protivni neprijateljstvo sviju juž. Slavena. Na panslavizam — reče — više se samo, da se prikljuje pangermanizam.

Njemački kršćanski socijal zast. Jersabek reče, da se vladu ne smije čuditi, ako su kršćanski socijali u posljednje vrijeme promijenili svoje držanje prema njoj. Sa vanjskom politikom je zadovoljan.

Zast. Spindler se drugi, na temelju brzojavke dobljene iz Budve, upravio je za ministra predsjednika interpelaciju za to, da bude pomoćno lamošnjim biednim državnim namještenicima.

Isti je zastupnik sa drugovi upravio ministru trgovine upit radi napisa na c. k. poštanskom i brzojavnim uredu u Lovranu. Ovog ćemo donjet u cjelosti u narednom broju.

U sjednici od ponedjeljka uzeo je prvi rieč kod nastavka rasprave o privremenom proračunu poljski socijaldemokrat Dassinsky, koji je odlučno odsudio balkansku politiku naše diplomacije. Prečav na unutarnju politiku Austrije, naslikao je crnim bojama dvojni stanje obliju narodnosti Galicije, koje se jatimice sele u Ameriku. Član poljskog kluba zastupnik dr. Hollischer bavio se kao poznati stručnjak sa izvanjskom i unutarnjom politikom monarhije sa gospodarskog stanovista.

Ceski zastupnik dr. Masarik, koji proučava već godine i godine djelovanje naše diplomacije na Balkanu, isjavio se odlučno protiv postupanju te diplomacije prema slavenskim narodima na Balkanu. Zbog pogriješne politike naše izgubili smo na Balkanu ne samo simpatije i prijateljstvo tamošnjih naroda, već također i vrlo važna tržišta za izvoz naše industrije.

Talijanski zastupnik Decarli iz Tirola iznosi želje i potrebe talijanskog stanovništva u južnom Tirolu na gospodarskom, političkom i kulturnom polju.

Medjunarodni položaj.

Paša, 28. maja 1918.

Sada, kada je rat između balkanskih saveznika i Turke sasna pretao i pregovori za mir biti će dookora potpisani, balkansko pitanje preto je u sasna druge stanje, koje prieti opet ratom, a to između samih balkanskih saveznika, naime sa strane Srbije i Grčke proti Bugarskoj. Pored tom sukoba daje zamršeno pitanje razdiobe evropejskih krajeva. Tako je bud Soluna došlo do ponovnog sukoba između bugarskih i grčkih četa. Take javljaju srpski kosaui iz Maceedone, da je u tim bitkama sudjelovala i artiljerija. Gubici su

na jednoj i na drugoj strani veliki, a Grčke čete bile su svuda potučene i izgubile skoro svu artiljeriju, te su Bugari izišnuli Grke iz svih pozicija i obkolili Solun sa dvije strane.

Srbija pak uporno zahtjeva reviziju ugovora sa Bugarskom, jer da su Srbi u balkanskom ratu učinili mnogo više od onoga nego su morali, pa radi toga traža sada i veći dio prema žrtvama. Glavno pitanje spora je grad Bitolj, kojeg su zauzeli Srbi a Bugari bi ga htjeli dobiti za sebe. Koli u Bugarskoj toll u Srbiji javno je raspoloženje vrlo ratoborno, a pošto jedni i drugi neće da popuste, strah je, da je rat između Srbije i Bugarske neizbježiv. Iz Bugarske dolazi viest, da se lamo drži te je rat između Srbije i Grčke s jedne i Bugarske s druge sasvim sigurno. Srbija je brojajavno pozvala pod oružje sve rezerviste, koji su se odazvali pozivu i poslali u svoje garnizone po osvovljenim krajevima.

Srbiska vlada predala je Bugarskoj opet jedno pismo, kojim predlaže, da bi se revizija ugovora obavila na konferenciji svih četiri saveznika u Parizu ili u Londonu. Bugari pak zahjevaju, da se sporovi riješe u Sofiji, a srpsko pismo smatraju kao ultimatum, na kojeg da će Bugarska odmah odgovoriti. Medjutim se je Bugarska obratila molbom na ruskoj cara, da bi on preuzeo presudu u sporu. Ruska vlada stavlja uvjet, da Bugarska ostane svakako u Balkanski Savez. Ima po tome nade, da će Rusija dookora odlučno nastupiti, da zaprieči bratoubilački rat. Želja je pak svih Slavena, da se bratca među sobom ne pokolju na veliku stetu svoju a na korist svojih i u obće svih Slavena neprijatelja i ne zamjeni našu veliku radost i veselje velika i gorka tuga i žalost.

Reunija pokliara je u ponedjeljak držala sjednicu i izrazila želju, da balkanske države bez otezanja i modifikacija potpišu odmah preliminarnu miru. Iza toga je reunija raspravljala o albanskom statutu, a na to odgovajana do pakta.

Pogled po Primorju Puljsko-Rovinjski kot.

Posebno izdanje. U subotu izaci će naš list za Pulu na pol arka u posebnom izdanju, u kojem ćemo našim izbornicima u Puli obiterno isjasniti važnost ispadka utih izbora od 25. t. mj. u gradu Puli. Prodavat će se u trafikama po 4 pare.

Nakon utih izbora. Naposlak, kojim se očekivao uspjeh utih izbora od 25. t. mj. prestala je već i kamorra je ispučala svoje puske u Giornalettu i Popolu već uponedjeljak, primivši svoj poraz u utješujućoj „moralnojoj pobjedi“. Ta utjeha opravdava valjda dalnju šutnju kamorre, jer zabezakuputa uspjehom utih izbora ne govori više o njima.

I ovi izbori prošli su dosta mirno, bez važnijih upadica i nereda; glasovanje je bilo živahnije od prvih izbora. Kod utih izbora predano je u svemu 8006 glasova, od tih 2985 vajjanih, danak sa kandidata socijalista Lirusea 1619 a sa kandidata kamorre dra Karla Devescovi 1866. Izabran je po tom većinom od 253 glasova socijalistički kandidat Ivan Lirusea.

Naša stranka provela je svoju odluku, glasovati za socijalističkog kandidata, slično i časno i postigla podpunoma vrlju, da ne bude izabran kandidat kamorre, one stranke, koja našem narodu neće da prizna i daće neprimamlivija prava, koja nam pripadaju u gradu Puli poimenice a oploa u svoj Istri. To je početak odmazde, koja se čestuje talijanskoj oligarhiji u besobitnom postupku prema našem narodu.

Ovim izborima pokazali smo ujedno i kamorancima i socijalistima te sistemu, koji upravlja našom sudbinom, da smo mi

Slaveni u Puli tako važan faktor, bez kojega nama više pobjede nikakovoj premoći ili nasilju ondje, gdje ne možemo sami pobijediti. I to je za nas ona vrlo važna i utješljiva činjenica o kojoj ćemo obiterno progovoriti u posebnom izdanju od subota 31. t. mj.

Hrvatske predstave. U subotu dne 31. t. mj. i nedjelju dne 1. juna privedju članovi slovenskog kazališta u Trstu u dvorani Narodnog Doma u Puli dvie hrvatske predstave. Odabrana su dva šaljiva komada.

Nakon godine dana imat ćemo napokoh dvie hrvatske predstave. Slovensko kazalište u Trstu, koje se je razvilo ovu zadnju godinu do časne umjetničke visine, jamči nam, da će te prestave zadovoljiti rođni zavod, makar i maleni prema našim prilikama. Pobornici narodne umjetnosti i sviesti, dobro nam došli!

Slenimo, da ne trebamo tek pozivati naš narod i inteligenciju (šaljivo treba i ove posebice pozivat) da posjete mnogo-brojni ove predstave, već treba i radi gori istaknute avrhe, da ti posjeti učestaju, odazvati se bratca, da ne makate našom krvnjom u njima dobra volja i veselje za daljni rad. O nama ovaj, da li će nas slovensko kazalište iz Trsta posjetiti česće ili radi naše indolencije nikada više.

U subotu će se predstavljati „Velika obdina ili Ministar na dopust“, šaljiva igra u tri čina, a u nedjelju: „Djavo“, u 8 čina. Obje igre su iz savremenog života.

Početak u 8:30 sati u večer ulazne čiene: sjepalo u parteru I. i II. red K 2, od III. reda dalje K 1-50, stajanje K 1. Na galeriji: sjedalo K 1, stajanje 50 para.

Porotne rasprave u Rovinju. Prošloga čedna vrliio se je takozvano porotno zasjedanje porote u Rovinju. Pred tom porotom sjedio je na žalost i nekoliko nesretnika hrvatskoga jezika, te je jedan dapće bio odsudjen na smrt, drugi na više godina teške tamnice. Porota bijaše i ovaj put sastavljena skoro isključivo od samih Talijana, dočim su sudbeni dvor sačinjavali većinom talijanski sudci, talijanski državni odvjetnici i talijanski branitelji.

Kod rasprava sa hrvatskim obtuženicima obavljao je službu tumača po rovinjskima običajno, a priori jasnom storu zakona činovnik tumač, dapće i u onom slučaju, kad bijaše nesretni obtuženik odsudjen na smrt.

Kad promišljamo, kako mora biti pri duši onim nesretnicima, koji sjede na obtuženičkoj klupi i koji vide kako predsjednik, kako sudci, kako državni odvjetnici i porotnici čitavaju usta, a on jedan ne zna što kažu ni o čemu govore, tada nam u istinu stane pamet!

Mi smo u nizu članaka dokazali nepodostatnu, svu grdobu takovih sredovječnih rasprava, pa ipak sve to ništa ne pomaže.

Pred porotom u Rovinju sudi se i odsudjujo dapće i na smrt putem ili pomoću tumača. Govori se i raspravlja čitave dane o jadniku, koji je sliop i gluh, jer ništa ne razumije i ništa ne shvaća, već samo ono što mu tumač priobči u u njegovom jeziku, ponajviše groznu odsudu: odsudjeni ste na smrt ili dobili ste toliko i toliko godina tamnice.

Mi se obradamo sto ponovno na naše zastupnike i na naše odvjetnike, da već jednom učine konac tomu nesnosnomu u svakom pogledu naše obćinstvo. Ensamble slovenskog kazališta u Trstu broji u svojim redovima umjetničkih sila prvoga reda, pak radošću podržavamo u našoj sredini odlične članove slovenske Thalje tajjom, da ovaj posjet ne bude zadnji nego dapće da učestaju takvi posjeti kod nas, da dvorana Narodnog Doma u Puli postane neke vrsti podružnicom slovenskog kazališta u Trstu, kad već sami nismo kadri uzdržati jedan kulturni i nastanju pa bilo i najradikalnijim sredstvima. Ova nepravda, ovakovo postupanje e

Poziv

na IV. redovitu glavnu skupštinu dioničara Austro-Hrvatskoga Parobrodarskoga Društva na Dionice u Punt, koja će se održavati u Baški dno 6. juna, o. g. u 2 sata po podne u prostorijama „Narodnog Doma“.

Dnevni red:

1. Izvješće Ravnateljstva o poslovanju društva u god. 1912.
2. Izvješće nadzornog odbora.
3. Čitanje računa razmjere, gubitka i dobitka za god. 1912. te podjeljenje absolutorija ravnateljstvu i nadzornom vieću.
4. Promjene društvenih pravila.
5. Eventualija.

Ako se ne sabere dne 6. juna o. g. do tri sata po podne propisan broj dionica i dioničara, održavati će se dne 16. juna o. g. u 2 sata po podne nova glavna skupština sa istim dnevnim redom. Ova pako skupština je vlastna zaključivati bez obzira na broj prisutnih dioničara i zastupanih dionica.

Ravnateljstvo.

NB. Svaki dioničar, koji želi prisustvovati glavnoj skupštini, mora najduže do 1. juna o. g. do 11. juna o. g. položiti svoje dionice sa kuponim arcima kod: društvenih poslovnica u Puntu, na Rieti ili u Opatiji, Jadranske Banke u Trstu i Opatiji, Ceske Banke u Pragu, Posujilnice u Puli, Seoskih Blagajna za štednju i zajmove ili Gospodarskih Trgovačkih Društava u Baškinovoj, Baški staroj, Belom, Cresu, Dobrinju, Dubašnici, Lošinju matoma i velome, Nerezinama, Omišlju i Vrbniku te gosp. dra Antuna Antončića, odvjetnika u Krku.

Samo sa pravovaljanom iskaznicom može dioničar ili njegov punomoćnik skupštini prisustvovati. Iskaznica izdana za skupštinu 6. juna o. g., vrijedi također i za 16. juna o. g.

Natječaj

Na temelju zaključka občinskog zastupstva od 9. maja 1913., toč. 2., raspisuje se natječaj za mjesto občinskog redara sa godišnjom plaćom od K 1240, stana-ri-ri-ri K 120 i paušalom za odjelo K 100 za službu Zamet-Kantrida.

Molbe za raspisano mjesto imaju se podneti do 1. juna t. g. podpisanoj občinskom poglavarstvu, obložene kratnim listom, svjedočbom obćinarstva, ponašanja, školskom i liječničkom, te eventualnim čojničkim dokumentima. Prednost imati će oni, koji su već u takvoj službi bili i uz hrvatski poznavaju njemački ili talijanski jezik barem u govoru.

Obćinske poglavarstvo

KASTAV, dne 15. maja 1913.

Nadćelnik: Jelanić v. r.

Balkanski rat

na razglednicama dobiva se u papirnici Luginja i dr. — Pula.

Steckenpferd-Lilienmilch-Sapun

od Bergmann & Co. Tatschen a/Elbe jest najb. sapun koji čuva kožu od sunčanih pjege i sadrži. lepa, mekana i svjež. p. št. što se sa duvno-dolar-šim zahvalima može nepobitno dokazati.

Komad po 80 para dobiva se u svim lekarnama, drogerijama i parfumerijama.

Isto se preporuča Bergmannova Lillienmilch „Mascara“ kao izvrstno sredstvo za njegovanje ruku sa gospodje. Cijena u tubama po 70 para kom. Dobiva se po svuda.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo, Punt.

Plovitbeni red počam od 1. IV. 1913 do opoziva.

Redovite pruge po Kvarneru.

Punt-Krk-Malinska-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punt-Rieka, svake sriede, petka i nedjelje tamo, četvrtka, subote i utorka natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Rab svake nedjelje i petka isti dan tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Lovran-Lošinjveli-Lošinj-mali-luka Sv. Martin svake subote tamo i natrag.

Rieka-Opatija-Bell-Merag-Krk-Punt Baška-Lopar-Rab-Lošinjveli-Lošinj-mali-luka Sv. Martin-Nerezine svake sriede tamo, četvrtak natrag.

Rieka-Crikvenica-Baška-Rab-Lošinj-mali-luka Sv. Martin-Lošinjveli-Novlja svakog ponedjeljka tamo, utorka natrag.

Vrbnik-Sv. Marak-Šilo-Crikvenica svaki dan tamo i natrag, svakog utorka produ-ljenje do Rieke.

Glavna odpravnice:

na Rieti Riva Cristoforo Colombo 4, telefon 1264, — u Opatiji na vlastitom kiosku na gatu.

Zahvala.

Podpisani zahvaljuju javno c. k. povlaštenom društvu „Riunione Adriatica di Sicurtà“ u Trstu za brzu isplatu osigurane svote za njihovog pokojnog muža odnosno sina.

VELI LOŠINJ, 18. maja 1913.

Ivan Cumleleh.

Ivanka udov. Cumleleh.

Srećke u korist Narodne hrvatske i slovenske Straže.

1,800.000 franaka

iznose kod svakogodišnjih 6 vučenja glavni zgoditelj turskih srećaka. Svaka srećka je izvučena i ima trajnu novčanu vrijednost. Kupovnica se porevna u mjesečnim obrocima po samo 4 K 75 h. Kupac si steče isključno pravo igranja već po uplati prvog obroka.

Iduće vučenje 1. juna 1913.

2,387.000 kruna

dolično franaka iznose kod svakogodišnjih 15 vučenja glavni zgoditelj izvrstno skupine 4 srećaka na mjesečne obroke samo po 6 K 25 h. — Izvješće razpošilja i naručbe prima za srećkovno odjeljenje „Slovenske Straže“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana.

Primaju se provizijski zastupnici.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga sa ograničeno jamćenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i

uz mjesečnu otplatu te prima uloške,

koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, 1. PULA ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za

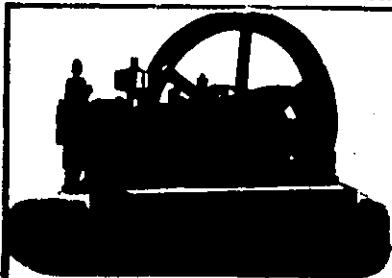
tiskarske, knjigoveške i galanterijske radnje.

Solidna izradba počata iz gume.

Imade u zalih

čekaonice i knjige za p. n. obćine, crkve, škole i odvjetničke posujilnice i konosarna društva, trgovačke knjige, pisane za škole, kao i sve pisane i tiskane potrebitne.

NAJBOLJI NAMJESTAJI SNAGE

isu motore sa nafte osoblava DIESEL, najsvjetlije i najbrže konstruktije, prometni brojevi po kazetnoj ili na ure 11, hot. v. št. motore na plin (gas), benzol, fosfor, kamena ulje za obratnike, poljodjeljske i obratničke namjesteje snage, dalje namjesteje na motorni plin protvrdnje.

BRAZDANSKA TVORNICA MOTORA

na plin d. d.

(A. & Gustav Gusakovski vrata)

WURTZ, HALL, BERGHO

najveća specialna tvornica Evrope

Glavno i isključivo zastupstvo, kamo sve upite upućivati valja:

Tehnička poslovnica:

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolo 2/p.

Dobivaju se potpuno opreme za obratnike i industrijska poduzeća

Očjenik na zahtjev besplatno i bez obćinjenja.

Općevanje: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački.